

**Protokoll fra kontrollutvalgets møte  
tirsdag 24.01.2012**

**Sted:** Grenseveien 88

**Til stede:** Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG), Haakon Brænden (KrF)

Fra kontrollutvalgets sekretariat: Sekretariatsleder Reidar Enger og konsulent Kristin Lehre

Fra Kommunerevisjonen: Kommunerevisor Annette Gohn-Hellum, avdelingsdirektør Unn Helen Aarvold, avdelingsdirektør Lars Normann Mikkelsen, assisterende avdelingsdirektør Randi Blystad, seniorrådgiver Janne Aassveen (sak 2), seniorrådgiver Hanne S. Hem (sak 3),

| <b>Sak</b>                                                                                                                            | <b>Side</b> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| <b>1/12 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 13.12.2011 .....</b>                                                                     |             |
| <b>2/12 Rapport 1/2012 Gjennomgang av anskaffelsesdokumentasjon i 16 virksomheter ....</b>                                            |             |
| <b>3/12 Rapport 2/2012 Bydelene som barnehagemyndighet – Bydel St. Hanshaugen og Bydel Nordstrand .....</b>                           |             |
| <b>4/12 Oppfølgingsundersøkelse etter rapport 17/2009 Økonomistyring i Bydel Frogner og Bydel St. Hanshaugen .....</b>                |             |
| <b>5/12 Årsoversikt over økonomiske uregelmessigheter og misligheter som er endelig innberettet til kontrollutvalget i 2011 .....</b> |             |
| <b>6/12 Sluttorientering i mislighetssak i Bydel St. Hanshaugen.....</b>                                                              |             |
| <b>7/12 Saker i Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA) i 2011 som gjelder Oslo kommune .....</b>                              |             |
| <b>8/12 Forvaltningsrevisjon med oppstart 1. halvår 2012 .....</b>                                                                    |             |
| <b>9/12 Restanseliste for kontrollutvalgets saker pr. 31.12.2011 .....</b>                                                            |             |

**Protokoll fra kontrollutvalgets møte 13.12.2011**

Sendt til arkiv

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG), Haakon Brænden (KrF)

Protokollen ble godkjent.

**Rapport 1/2012 Gjennomgang av anskaffelsesdokumentasjon i 16 virksomheter**

Sendt til bystyret

Kopi til Byrådet, Kommunerevisjonen

**Saken gjelder:**

Kommunerevisjonen har som en del av regnskapsrevisjonen for 2011 gjennomgått anskaffelsesdokumentasjon hos 16 virksomheter i Oslo kommune. Undersøkelsen har vært to-delt: 1) etterlevelse av dokumentasjonskrav i anskaffelsesregelverket, og 2) dokumentasjon for bokførte utgifter. Undersøkelsen er oppsummert i rapport 1/2012 *Gjennomgang av anskaffelsesdokumentasjon i 16 virksomheter*.

Hovedformålet med undersøkelsen har vært å få tilstrekkelig grunnlag for å konkludere i revisjonsberetningen når det gjelder etterlevelse av viktige lover og regler, i dette tilfellet dokumentasjonskrav i anskaffelsesregelverket. Et annet formål med undersøkelsen har vært å bekrefte gyldigheten for bokførte utgifter, som revisor konkluderer på som en del av revisjonen. Med dette som utgangspunkt har Kommunerevisjonen undersøkt om det foreligger dokumentasjon på en rekke områder i anskaffelsesprosessen i samsvar med lov og forskrift om offentlige anskaffelser og internt regelverk i kommunen. I tillegg er bokførte utgifter kontrollert mot kontrakt.

Kommunerevisjonens gjennomgang viser at det samlet sett er mindre omfang av avvik for den delen av undersøkelsen som omfatter etterlevelse av dokumentasjonskrav i anskaffelsesregelverket, enn når det gjelder dokumentasjon for gyldighet av bokførte utgifter.

Når det gjelder etterlevelse av dokumentasjonskrav i anskaffelsesregelverket, er det høyere omfang av avvik i årets undersøkelse sammenlignet med tilsvarende undersøkelse i 2010. Én av de undersøkte virksomhetene har imidlertid mye større omfang av avvik enn øvrige virksomheter i denne delen av undersøkelsen. Dersom anskaffelsene hos virksomheten med størst omfang av avvik holdes utenfor, er avviksprosenten på samme nivå som i fjorårets undersøkelse. Det er flest avvik vedrørende manglende fremleggelse av anskaffelsesprotokoll for kontrollerte anskaffelser.

Det er noe mindre omfang av avvik i årets undersøkelse sammenlignet med tilsvarende undersøkelse i 2010 når det gjelder dokumentasjon for bokførte utgifter. Avvikene gjelder blant annet dokumentasjon for varemottakskontroll. Selv om det er mindre omfang av avvik enn i tidligere undersøkelse vedrørende dokumentasjon for varemottakskontroll, mener Kommunerevisjonen at omfanget av avvik er vesentlig på dette området. Kommunerevisjonen vil vurdere å omtale avdekkede feil og mangler i revisjonsberetningen for 2011.

Kommunerevisjonen har oppsummert resultatene i brev til hver enkelt undersøkt virksomhet og pekt på risikoforhold eller kommet med anbefalinger på områder hvor det er avdekket vesentlige avvik. 12 av virksomhetene ble bedt om å gi tilbakemelding til omtalte avvik/svakheter. Tilbakemelding er mottatt fra alle disse virksomhetene. Øvrige virksomheter ble ikke bedt om å gi tilbakemelding fordi det ikke ble avdekket vesentlige avvik.

Rapporten ble sendt til aktuelle byrådsavdelinger for uttalelse. Det er mottatt høringsuttalelse fra alle aktuelle byrådsavdelinger. Byrådsavdelingene har gitt tilbakemelding om eventuelle nye overordnede tiltak byrådsavdelingene vil iverksette på området og hvordan byrådsavdelingene følger opp underliggende virksomheter med hensyn til etterlevelse av lov og forskrift om offentlige anskaffelser og kommunens interne regelverk på anskaffelsesområdet. Det varsles om ytterligere tiltak vedrørende blant annet kontraktsoppfølging og dokumentasjon for varemottakskontroll.

Undersøkelsens konklusjoner anses som aktuelle for alle kommunens virksomheter. Rapport 1/2012 vil derfor bli sendt til alle kommunes virksomheter

*Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:*

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonens rapport 1/2012 *Gjennomgang av anskaffelsesdokumentasjon i 16 virksomheter* viser noe bedre resultat sammenlignet med tilsvarende undersøkelse i 2010 vedrørende etterlevelse av dokumentasjonskrav i anskaffelsesregelverket, dersom anskaffelsene hos virksomheten med størst omfang av avvik holdes utenfor.

Kontrollutvalget ser alvorlig på at det er et stort omfang av avvik vedrørende manglende fremleggelse av anskaffelsesprotokoll for kontrollerte anskaffelser.

Kontrollutvalget ser også alvorlig på at det fremdeles er et stort omfang av tilfeller hvor varemottakskontroll ikke er dokumentert på tilfredsstillende måte og viser til at kontrollutvalget og Kommunerevisjonen har tatt opp denne svakheten i flere år. Manglende dokumentasjon for varemottakskontroll medfører risiko for at det betales for varer/tjenester som ikke er mottatt.

Kontrollutvalget forutsetter at virksomhetene iverksetter tiltak på områdene hvor det er avdekket avvik for å sikre etterlevelse av lov og forskrift om offentlige anskaffelser og internt regelverk i kommunen, og for å sikre at bokførte utgifter og utbetalinger er gyldige. Kontrollutvalget forutsetter igjen at byrådet sørger for å følge opp at kommunens virksomheter følger gjeldende bestemmelser på dette viktige området.

Kontrollutvalget tar for øvrig rapporten til orientering.

Kontrollutvalget innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Bystyret ser alvorlig på at Kommunerevisjonens rapport 1/2012 *Gjennomgang av anskaffelsesdokumentasjon i 16 virksomheter* viser at det er et stort omfang av avvik vedrørende manglende fremleggelse av anskaffelsesprotokoll for kontrollerte anskaffelser, og at det enda en gang er vesentlig omfang av tilfeller hvor varemottakskontroll ikke er dokumentert på tilfredsstillende måte. Bystyret forutsetter at byrådet sørger for at det blir iverksatt tiltak på området.

Bystyret slutter seg for øvrig til kontrollutvalgets vedtak og tar Kommunerevisjonens rapport til orientering.

### **Kontrollutvalgets behandling:**

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG), Haakon Brænden (KrF)

*Dokumenter innkommet:*

- Kommunerevisorens innstilling datert 13.01.2012 m/vedlegg

### **Votering:**

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

*Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:*

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonens rapport 1/2012 *Gjennomgang av anskaffelsesdokumentasjon i 16 virksomheter* viser noe bedre resultat sammenlignet med tilsvarende undersøkelse i 2010 vedrørende etterlevelse av dokumentasjonskrav i anskaffelsesregelverket, dersom anskaffelsene hos virksomheten med størst omfang av avvik holdes utenfor.

Kontrollutvalget ser alvorlig på at det er et stort omfang av avvik vedrørende manglende fremleggelse av anskaffelsesprotokoll for kontrollerte anskaffelser.

Kontrollutvalget ser også alvorlig på at det fremdeles er et stort omfang av tilfeller hvor varemottakskontroll ikke er dokumentert på tilfredsstillende måte og viser til at kontrollutvalget og Kommunerevisjonen har tatt opp denne svakheten i flere år. Manglende dokumentasjon for varemottakskontroll medfører risiko for at det betales for varer/tjenester som ikke er mottatt.

Kontrollutvalget forutsetter at virksomhetene iverksetter tiltak på områdene hvor det er avdekket avvik for å sikre etterlevelse av lov og forskrift om offentlige anskaffelser og internt regelverk i kommunen, og for å sikre at bokførte utgifter og utbetalinger er gyldige. Kontrollutvalget forutsetter igjen at byrådet sørger for å følge opp at kommunens virksomheter følger gjeldende bestemmelser på dette viktige området.

Kontrollutvalget tar for øvrig rapporten til orientering.

Kontrollutvalget innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Bystyret ser alvorlig på at Kommunerevisjonens rapport 1/2012 *Gjennomgang av anskaffelsesdokumentasjon i 16 virksomheter* viser at det er at stort omfang av avvik vedrørende manglende fremleggelse av anskaffelsesprotokoll for kontrollerte anskaffelser, og at det enda en gang er vesentlig omfang av tilfeller hvor varemottakskontroll ikke er dokumentert på tilfredsstillende måte. Bystyret forutsetter at byrådet sørger for at det blir iverksatt tiltak på området.

Bystyret slutter seg for øvrig til kontrollutvalgets vedtak og tar Kommunerevisjonens rapport til orientering.

### 3/12

#### **Rapport 2/2012 Bydelene som barnehagemyndighet – Bydel St. Hanshaugen og Bydel Nordstrand**

Sendt til kultur- og utdanningskomiteen

Kopi til byråden for kunnskap og utdanning, Bydel St. Hanshaugen, Bydel Nordstrand, de øvrige 13 bydelene, Kommunerevisjonen

#### **Saken gjelder:**

Rapport 02/2012 *Bydelene som barnehagemyndighet*, er resultatet av et forvaltningsrevisjonsprosjekt vedtatt gjennomført av kontrollutvalget i møte 26.08.2010 (sak 63). Undersøkelsen er forankret i fokusområdet *Brukertilpassede tjenester og myndighetsutøvelse* i overordnet plan for forvaltningsrevisjon, som ble vedtatt av bystyret 18.06.2008 (sak 259).

Rapporten bygger på en forvaltningsrevisjon av bydelene St. Hanshaugen og Nordstrand som lokal barnehagemyndighet. Som barnehagemyndighet har bydelene det samme ansvaret uavhengig av om barnehagene eies av kommunen eller av andre. Et overordnet krav til myndighetsutøvelsen på barnehageområdet er likebehandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Følgende hovedproblemstilling belyses: Ivaretar de utvalgte bydelene sitt ansvar som barnehagemyndighet tilfredsstillende? Kommunerevisjonen har i den forbindelse vurdert organiseringen av myndighetsoppgavene, godkjenning av og tilsyn med barnehager, samt behandling av søknader om dispensasjon fra utdanningskrav.

I det følgende vil Kommunerevisjonen peke på enkelte av de manglene og svakhetene som undersøkelsen har avdekket.

- Bydel Nordstrand hadde ikke etablert et tilstrekkelig organisatorisk og personalmessig skille mellom bydelens myndighetsoppgaver og oppgaver knyttet til bydelen som eier av barnehager. Blant annet ble søknader fra barnehageeiere om dispensasjon fra utdanningskrav behandlet og avgjort i utførerenheten som hadde eieroppgavene for de kommunale barnehagene.
- Både i Bydel St. Hanshaugen og i Bydel Nordstrand var det varierende og til dels mangelfull dokumentasjonen av barnehagemyndighetens kontrollhandlinger og vurderinger ved godkjenninger av barnehager.
- Bydel Nordstrand hadde godkjent to familiebarnehager med enkle grupper i ubebodde lokaler i undersøkelsesperioden uten at det kunne vises til dokumenterte vurderinger.

Bydelen hadde tidligere godkjent sju familiebarnehager med doble grupper i ubebodde lokaler. Dette er i strid med forskrift om familiebarnehager som sier at det ikke kan gis godkjenning til doble grupper i ubebodde lokaler.

- Som barnehagemyndighet har bydelene plikt til å føre tilsyn med den enkelte barnehage. Verken Bydel St. Hanshaugen eller Bydel Nordstrand gjennomførte planlagte tilsynsbesøk i barnehagene i 2009, men begge bydelene økte aktiviteten i 2010.

Kommunerevisjonen sendte en rapport til uttalelse til byråd for kunnskap og utdanning og de to bydelene 09.12.2011.

I sin tilbakemelding oppgir Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning at den vil oversende den endelige rapporten til alle bydelene slik at den kan benyttes i videreutviklingsøymed. Byrådsavdelingen peker videre på et pågående arbeid vedrørende blant annet godkjenning av barnehager i en nedsatt arbeidsgruppe som en oppfølging etter brev med pålegg om retting datert 07.11.2011 fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Byrådsavdelingen gir uttrykk for at den vil vurdere Kommunerevisjonens anbefaling om det skal gis føringer til bydelene om omfanget av tilsynsbesøkene i barnehagene bl.a. i forbindelse med dette arbeidet. Byrådsavdelingen vil oversende kopi av brevet til Fylkesmannen der det vil bli redegjort for tiltak.

Både Bydel St. Hanshaugen og Bydel Nordstrand har varslet relevante tiltak på bakgrunn av rapporten og Kommunerevisjonens anbefalinger. Bydel Nordstrand oppgir i sin uttalelse at bydelen har benyttet bydelens egendefinerte nedre grense for areal per barn som en standardnorm ved godkjenning av kommunale barnehager. Denne gir mindre areal per barn enn departementets veiledende norm. Bydel Nordstrand skriver at dette har vært nødvendig for å ivareta det økte behovet for barnehageplasser. Kommunerevisjonen peker på at det ved godkjenning av den enkelte barnehage skal foretas en konkret vurdering av det enkelte barnehagelokalets egnethet. Departementets veiledende arealnorm innebærer, slik Kommunerevisjonen forstår det, at etterlevelse av denne normen normalt vil være tilstrekkelig til å oppfylle barnehagelovens krav til lokalenes egnethet med hensyn til størrelse, og at avvik fra denne krever at barnehagemyndigheten gjør en konkret, skjønnsmessig vurdering av den enkelte barnehage.

*Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:*

Kontrollutvalget konstaterer at Kommunerevisjonens rapport 02/2012 *Bydelene som barnehagemyndighet – Bydel St. Hanshaugen og Bydel Nordstrand* viser at det har vært svakheter i bydelenes ivaretagelse av ansvar som lokal barnehagemyndighet. Utvalget er opptatt av at bydelene som barnehagemyndighet sikrer likebehandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager, framstår som tydelig og at oppgavene for øvrig ivaretas i samsvar med kravene i lovverket. Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning vil sende Kommunerevisjonens rapport til alle bydelene. Kontrollutvalget forutsetter at bydelene benytter rapporten i videreutviklingsarbeid som lokal barnehagemyndighet.

Kontrollutvalget understreker betydningen av at de undersøkte bydelene gjennomfører tiltak på de områdene der rapporten viser avvik og forbedringsmuligheter, og har merket seg at bydelene varsler relevante tiltak.

Kontrollutvalget har merket seg at Bydel Nordstrand har oppgitt at den har lagt bydelens nedre grense for arealnorm i kommunale barnehager til grunn som standardnorm. Utvalget

viser i den forbindelse til regelverket, og forutsetter at bydelen gjør en konkret vurdering i hvert enkelt godkjenningstilfelle.

Kontrollutvalget har videre merket seg at Fylkesmannen i Oslo og Akershus har gitt pålegg om retting blant annet når det gjelder godkjenning av barnehager. Kontrollutvalget ber om å bli orientert av Kommunerevisjonen om Oslo kommunes svar til fylkesmannen.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens rapport 02/2012 *Bydelene som barnehagemyndighet*, til orientering.

Saken sendes kultur- og utdanningskomiteen.

### **Kontrollutvalgets behandling:**

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG)

*Dokumenter innkommet:*

- Kommunerevisorens innstilling datert 16.01.2012 m/vedlegg

### **Habilitet:**

Haakon Brænden (KrF) reiste spørsmål om sin habilitet da han i forrige bystyreperiode var medlem av bydelsutvalget i Bydel Nordstrand. Bydelsutvalget har tilsynsansvar overfor bydelsforvaltningen, og Kommunerevisjonens undersøkelse omfatter perioden 2009-2011.

Kontrollutvalget fant Haakon Brænden inhabil til å delta ved behandlingen av saken etter en vurdering av forvaltningsloven § 6, 2. ledd.

### **Votering:**

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

*Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:*

Kontrollutvalget konstaterer at Kommunerevisjonens rapport 02/2012 *Bydelene som barnehagemyndighet – Bydel St. Hanshaugen og Bydel Nordstrand* viser at det har vært svakheter i bydelenes ivaretagelse av ansvar som lokal barnehagemyndighet. Utvalget er opptatt av at bydelene som barnehagemyndighet sikrer likebehandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager, framstår som tydelig og at oppgavene for øvrig ivaretas i samsvar med kravene i lovverket. Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning vil sende Kommunerevisjonens rapport til alle bydelene. Kontrollutvalget forutsetter at bydelene benytter rapporten i videreutviklingsarbeid som lokal barnehagemyndighet.

Kontrollutvalget understreker betydningen av at de undersøkte bydelene gjennomfører tiltak på de områdene der rapporten viser avvik og forbedringsmuligheter, og har merket seg at bydelene varsler relevante tiltak.

Kontrollutvalget har merket seg at Bydel Nordstrand har oppgitt at den har lagt bydelens nedre grense for arealnorm i kommunale barnehager til grunn som standardnorm. Utvalget viser i den forbindelse til regelverket, og forutsetter at bydelen gjør en konkret vurdering i hvert enkelt godkjenningstilfelle.

Kontrollutvalget har videre merket seg at Fylkesmannen i Oslo og Akershus har gitt pålegg om retting blant annet når det gjelder godkjenning av barnehager. Kontrollutvalget ber om å bli orientert av Kommunerevisjonen om Oslo kommunes svar til fylkesmannen.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens rapport 02/2012 *Bydelene som barnehagemyndighet*, til orientering.

Saken sendes kultur- og utdanningskomiteen.

#### 4/12

### **Oppfølgingsundersøkelse etter rapport 17/2009 Økonomistyring i Bydel Frogner og Bydel St. Hanshaugen**

Sendt til helse- og sosialkomiteen

Kopi til byråden for helse og sosiale tjenester, Bydel Frogner, bydelsutvalget i Bydel Frogner, Bydel St. Hanshaugen, bydelsutvalget i Bydel St. Hanshaugen, Kommunerevisjonen

#### **Saken gjelder:**

I tråd med kontrollutvalgets vedtak av 30.08.2011 (sak 73) er det gjennomført en oppfølgingsundersøkelse etter Kommunerevisjonens rapport 17/2009 *Økonomistyring i Bydel Frogner og Bydel St. Hanshaugen*. Undersøkelsen tilhører fokusområdet *virksomhetsstyring*, jamfør *overordnet plan for forvaltningsrevisjon* vedtatt av bystyret 18.06.2008 (sak 259).

Bakgrunnen for hovedundersøkelsen var at de to bydelene hadde hatt en krevende økonomisk situasjon over flere år. Undersøkelsen dreide seg om aspekter ved økonomistyringen og om daværende Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester oppfølging av de to bydelene.

I hovedundersøkelsen ble det konkludert med at begge bydelene hadde systemer for økonomistyring og rapportering i 2009. Mange elementer var i tråd med kommunale krav og anerkjent praksis. Undersøkelsen påviste samtidig svakheter ved både budsjettprosessen og bydelenes oppfølging i løpet av året. Begge bydelene var under forsterket oppfølging fra byrådsavdelingen i 2008. Kommunerevisjonen mente at byrådsavdelingens oppfølging av de to bydelene var tilfredsstillende på de undersøkte områdene.

I oppfølgingsundersøkelsen som er gjennomført høsten 2011, har problemstillingen vært om Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester, Bydel Frogner og Bydel St. Hanshaugen har iverksatt tiltak i tråd med det de varslet i sine uttalelser til rapport 17/2009.

Oppfølgingsundersøkelsen viser at de forbedringspunktene Kommunerevisjonen påpekte i rapport 17/2009, i stor grad er ivarettatt gjennom byrådets presiserte krav til planlegging og resultatoppfølging i bydelene, og at Bydel Frogners og Bydel St. Hanshaugens praksis var i tråd med kravene på de undersøkte områdene.

*Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:*

Oppfølgingsundersøkelse etter rapport 17/2009 *Økonomistyring i Bydel Frogner og Bydel St. Hanshaugen* viser at forbedringspunktene knyttet til bydelenes budsjetter og økonomioppfølging som Kommunerevisjonen påpekte i rapport 17/2009, i stor grad er ivarettatt gjennom presiserte krav fra byrådet fra og med 2010. Oppfølgingsundersøkelsen viser videre at Bydel Frogner og Bydel St. Hanshaugen fulgte de presiserte kravene i 2011.

Kontrollutvalget merker seg at Bydel Frogner ikke har vært drevet med merforbruk etter 2008 og at Bydel St. Hanshaugen har hatt en positiv utvikling i prognosen gjennom 2011.

For øvrig tar kontrollutvalget Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 17/2009 til orientering.

Saken sendes helse- og sosialkomiteen.

### **Kontrollutvalgets behandling:**

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG), Haakon Brænden (KrF)

*Dokumenter innkommet:*

- *Kommunerevisorens innstilling datert 10.01.2012*

### **Votering:**

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

*Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:*

Oppfølgingsundersøkelse etter rapport 17/2009 *Økonomistyring i Bydel Frogner og Bydel St. Hanshaugen* viser at forbedringspunktene knyttet til bydelenes budsjetter og økonomioppfølging som Kommunerevisjonen påpekte i rapport 17/2009, i stor grad er ivarettatt gjennom presiserte krav fra byrådet fra og med 2010. Oppfølgingsundersøkelsen viser videre at Bydel Frogner og Bydel St. Hanshaugen fulgte de presiserte kravene i 2011.

Kontrollutvalget merker seg at Bydel Frogner ikke har vært drevet med merforbruk etter 2008 og at Bydel St. Hanshaugen har hatt en positiv utvikling i prognosen gjennom 2011.

For øvrig tar kontrollutvalget Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 17/2009 til orientering.

Saken sendes helse- og sosialkomiteen.

**Årsoversikt over økonomiske uregelmessigheter og misligheter som er endelig innberettet til kontrollutvalget i 2011**

Sendt til finanskomiteen

Kopi til byråden for finans, Kommunerevisjonen

**Saken gjelder:**

I denne saken gir Kommunerevisjonen oversikt over endelige innberetninger om økonomiske uregelmessigheter og misligheter rapportert til kontrollutvalget i 2011.

I henhold til rundskriv 28/2010 *Instruks for saksbehandling i saker om økonomiske uregelmessigheter og misligheter i Oslo kommune* (som erstattet rundskriv nr. 14/95) har kommunens virksomheter plikt til å rapportere slike saker til Kommunerevisjonen.

Ifølge revisjonsforskriften § 3 skal revisor gjennom revisjonen bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil. Kommunerevisjonen skal i henhold til forskriften sende foreløpig innberetning til kontrollutvalget når det konstateres misligheter, og når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende endelig innberetning til kontrollutvalget.

Endelige innberetninger omhandler misligheter mot kommunen eller personer under kommunens omsorg begått av kommunalt ansatte.

Det ble endelig innberettet 8 saker til kontrollutvalget i 2006, 14 saker i 2007, 8 saker i 2008, 6 saker i 2009 og 2010. I 2011 er det endelig innberettet 8 saker.

*Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:*

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens oversikt over endelige innberetninger i saker om økonomiske uregelmessigheter og misligheter i 2011 til orientering.

Saken sendes finanskomiteen.

**Kontrollutvalgets behandling:**

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG), Haakon Brænden (KrF)

*Dokumenter innkommet:*

- Kommunerevisorens innstilling datert 13.01.2012

## **Votering:**

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

*Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:*

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens oversikt over endelige innberetninger i saker om økonomiske uregelmessigheter og misligheter i 2011 til orientering.

Saken sendes finanskomiteen.

## **6/12**

### **Sluttorientering i mislighetssak i Bydel St. Hanshaugen**

Sendt til arkiv

Kopi til byråden for helse og sosiale tjenester, Bydel St. Hanshaugen, Kommunerevisjonen

## **Saken gjelder:**

Kontrollutvalget behandlet endelig innberetning i møte 14.12.2010, sak 89. I vedtaket ba kontrollutvalget om å bli orientert om utfallet av straffesaken.

Som det fremgikk av sak 89/2010 politianmeldte Storbyavdelingen i Bydel St. Hanshaugen en ansatt som hadde begått misligheter ved privat bruk av betalingskort ved et tjenestested. Tjenestestedet er et byomfattende botilbud for utviklingshemmede med omfattende omsorgsbehov som mottar heldøgns tjenester.

Tjenestestedet disponerte et Rema 1000 handlekort med Visa for en av beboerne. Kortet skulle etter rutine kun brukes til å betale innkjøp til beboerens husholdning på Rema 1000, to faste dager i uken. Kortet skulle ikke under noen omstendigheter brukes til kontantuttak. Kortet ble oppbevart i beboerens lommebok, som lå innelåst i et skap på kontoret på tjenestestedet. Den av de ansatte som hadde ansvarsvakt, hadde nøkkel til skapet og skulle til enhver tid ha kontroll over nøkkelen. Ansvarsvakten hadde som fast oppgave å foreta innkjøp.

Vedkommende beboer hadde verge. Vergen betalte hver måned inn et beløp til dekning av innkjøp til den kontoen handlekortet var knyttet til.

Bydel St. Hanshaugen oppga å ha månedlige kontroll av bruken av beboerens betalingskort. I en slik kontroll for april 2010, foretatt av tjenestestedet og vergen i begynnelsen av mai, ble det avdekket at det var foretatt kontantuttak. I politianmeldelsen oppga bydelen at kortet den 26.04.2010 var misbrukt til varekjøp for kroner 1483 i en delikatessebutikk og til kontantuttak på til sammen 10 000 kroner.

Forholdene ble politianmeldt 08.06.2010. I etterforskningen innhentet politiet blant annet opptak av overvåkingen av den aktuelle minibanken. Ansatte på tjenestestedet har gjennomgått videoklippene uten at det var mulig å direkte identifisere vedkommende som hadde foretatt uttakene. Ved å studere klippene nøye var det imidlertid mulig å eliminere flere av dem som hadde hatt tilgang til kortet 26.04.2010 og man satt til slutt igjen med en person. Det var vedkommende som hadde ansvarsvakt den dagen.

Beboeren hadde i tillegg til betalingskortet også kontanter i sin lommebok. Beløpet ble talt opp og skrevet ned tre ganger i døgnet. I løpet av natten til 05.07, ble det borte kr 200 fra lommeboken. Det var den samme personen som hadde ansvarsvakt den natten.

Bydelen besluttet å utbetale erstatning til beboeren på hele beløpet.

Bydelen har som følge av hendelsen innført skjerpede rutiner, blant annet ved at to ansatte ved hvert vaktskifte skal signere for innholdet i lommeboken.

Forholdet ble henlagt av politiet 19.07.2011, grunnet manglende kapasitet til å behandle saken.

*Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:*

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens sluttorientering om henleggelse av mislighetssak i Bydel St. Hanshaugen til orientering og beklager at politiet henlegger så vidt alvorlige saker.

### **Kontrollutvalgets behandling:**

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG), Haakon Brænden (KrF)

*Dokumenter innkommet:*

- Kommunerevisorens innstilling datert 12.01.2012

### **Votering:**

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

*Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:*

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens sluttorientering om henleggelse av mislighetssak i Bydel St. Hanshaugen til orientering og beklager at politiet henlegger så vidt alvorlige saker.

7/12

## **Saker i Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA) i 2011 som gjelder Oslo kommune**

Sendt til arkiv

Kopi til finanskomiteen, byråden for finans, Utviklings- og kompetanseetaten, Kommunerevisjonen

### **Saken gjelder:**

I kontrollutvalgets møte 25.01.2011 sak 3, ble det gitt en oversikt over saker behandlet i KOFA i perioden 01.01.2010-31.12.2010. Denne saken oppdaterer status og gir en oversikt

over klager som KOFA har behandlet i løpet av 2011 hvor Oslo kommune har vært innklaget. Det er også en oversikt over innkomne saker som gjelder Oslo kommune og som venter på behandling. Oversiktene er basert på opplysninger publisert på hjemmesidene til KOFA, [www.kofa.no](http://www.kofa.no), og opplysninger innhentet fra KOFAs sekretariat.

I vedlegget til denne saken er det innledningsvis i punkt 1 gitt en kort orientering om KOFAs oppgaver og kompetanse. Deretter følger i punkt 2 en oversikt over saker KOFA har behandlet i 2011 og hvordan resultatet av behandlingen fordeler seg (brudd på regelverket, ikke brudd på regelverket, sak avvist eller sak trukket). Det er en tilsvarende oppstilling over resultatet i saker som gjaldt Oslo kommune. I punkt 2.1 er en oversikt og nærmere omtale av de sakene KOFA behandlet i 2011 som gjaldt Oslo kommune. I punkt 2.2 er en oversikt over innkomne saker som venter på behandling.

Gjennomgangen viser at av 15 behandlede saker i 2011 som gjaldt Oslo kommune, konkluderte nemnda med brudd på regelverket i 4 saker, ikke brudd på regelverket i 2 saker, 8 saker ble avvist og én sak ble trukket av klager. Forekomsten av brudd utgjør ca 27 prosent av de innklagede sakene, og er på et litt lavere nivå enn i KOFAs øvrige portefølje i 2011. Til sammenlikning konkluderte nemnda med brudd i 4 av 13 saker som gjaldt Oslo kommune i 2010.

Det ble ikke ilagt gebyr eller avgitt uttalelse om vilkårene for erstatning var til stede, i noen av sakene som gjaldt Oslo kommune i 2011.

Kommunerevisjonen følger løpende med på alle saker som KOFA uttaler seg om. Sakene gir innspill til vurderingen av risiko og vesentlighet både med hensyn til hvilke virksomheter det er aktuelt å revidere og hvilke deler av regelverket som kan skape problemer for kommunens innkjøpsvirksomhet. Tolkinguttalelsene fra KOFA er også viktige for utforming av revisjonskriterier.

*Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:*

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens oversikt over saker i KOFA i 2011 som gjelder anskaffelser i Oslo kommune, til orientering.

### **Kontrollutvalgets behandling:**

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG), Haakon Brænden (KrF)

*Dokumenter innkommet:*

- Kommunerevisorens innstilling datert 13.01.2012 m/vedlegg

### **Votering:**

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

*Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:*

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens oversikt over saker i KOFA i 2011 som gjelder anskaffelser i Oslo kommune, til orientering.

**8/12**

### **Forvaltningsrevisjon med oppstart 1. halvår 2012**

Sendt til Kommunerevisjonen

#### **Saken gjelder:**

I denne saken fremmer Kommunerevisjonen forslag til nye forvaltningsrevisjonsprosjekter og oppfølgingsundersøkelser med oppstart i perioden januar - august 2012. Kommunerevisjonen fremmer også revisjonsstrategi for forvaltningsrevisjon i 2012 som er justert etter innspill fra kontrollutvalget 22.11.2011 (sak 100).

Forslagene er basert på bystyrets vedtak 18.06.2008 (sak 259) om *Overordnet plan for forvaltningsrevisjon* og *Plan for selskapskontroll* og kontrollutvalgets innspill og vedtak 22.11.2011 (sak 100) om revisjonsstrategi for forvaltningsrevisjon i 2012. Forslagene er videre basert på innspill fra kontrollutvalget, jf. utvalgets behandling 22.11.2011 (sak 104). Forslagene bygger på vurdering av risiko og vesentlighet.

Det foreslås blant annet utvidet selskapskontroll i Oslo Vognselskap AS. Forslaget forutsetter at kontrollutvalget åpner opp for utvidet selskapskontroll i Oslo Vognselskap AS.

Rapportering av undersøkelsene til kontrollutvalget vil etter planen skje i løpet av 2012.

#### *Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:*

Kontrollutvalget åpner opp for utvidet selskapskontroll i Oslo Vognselskap AS, jf bystyrets vedtak 18.06.2008 (sak 259) om *Plan for selskapskontroll*.

Kontrollutvalget slutter seg til:

1. Revisjonsstrategi for forvaltningsrevisjon i 2012
2. Forslaget til forvaltningsrevisjonsprosjekter og oppfølgingsundersøkelser med oppstart 1. halvår 2012

#### **Kontrollutvalgets behandling:**

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG), Haakon Brænden (KrF)

#### *Dokumenter innkommet:*

- Kommunerevisorens innstilling datert 16.01.2012 m/vedlegg

## **Votering:**

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

*Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:*

Kontrollutvalget åpner opp for utvidet selskapskontroll i Oslo Vognselskap AS, jf bystyrets vedtak 18.06.2008 (sak 259) om *Plan for selskapskontroll*.

Kontrollutvalget slutter seg til:

1. Revisjonsstrategi for forvaltningsrevisjon i 2012
2. Forslaget til forvaltningsrevisjonsprosjekter og oppfølgingsundersøkelser med oppstart 1. halvår 2012

**9/12**

## **Restanseliste for kontrollutvalgets saker pr. 31.12.2011**

Sendt til arkiv

## **Saken gjelder:**

Oversikten over kontrollutvalgets saker til oppfølging pr. 31.12.2011 viser 13 saker. Pr. 31.08.2011 var det 15 saker til oppfølging.

*Sekretariatslederen fremmet følgende forslag til vedtak:*

Kontrollutvalgets restanseliste pr. 31.12.2011 tas til orientering.

## **Kontrollutvalgets behandling:**

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Anne H. Rygg (H), Karin Espeland (H), Ivar Glomstein (H), Khalid Mahmood (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Jan-Bendix Byhring (SV), Gudmund A. Dalsbø (R), Jarle Fagerheim (MDG), Haakon Brænden (KrF)

*Dokumenter innkommet:*

- Sekretariatslederens notat datert 13.01.2012 m/vedlegg

## **Votering:**

Sekretariatslederens forslag ble enstemmig vedtatt.

*Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:*

Kontrollutvalgets restanseliste pr. 31.12.2011 tas til orientering.

### **Eventuelt**

1. Jan-Bendix Byhring (SV) har i brev av 10.01.2012 om oppfølging av bekymringsmeldinger fra Oslo krisesenter til barnevernet bedt om en vurdering av en egen undersøkelse fra Kommunerevisjonen. Kommunerevisjonen ble bedt om å gi en slik vurdering til neste møte.
2. Ved bystyrets behandling av kommunens budsjett for 2012 ble det vedtatt et samlet kutt for bystyrets virksomheter. I forretningsutvalgets møte 16.01.2012 ble det samlede kuttet vedtatt fordelt forholdsmessig etter budsjett for netto driftsutgifter på virksomhetene på bystyresiden. Godtgjørelsene til folkevalgte ble holdt utenfor beregningsgrunnlaget. Forretningsutvalgets vedtak innebærer en reduksjon i budsjetterte netto driftsutgifter på 1,067 mill. for Kommunerevisjonen og 57 000 for kontrollutvalget.
3. Bystyret behandlet i sitt møte 14.12.2011:
  - Kommunerevisjonens rapport 11/2011 Tiltak mot frafall fra yrkesfag – kontrollutvalgets sak 70 av 30.08.2011
  - Sporveis-Annonnene AS – Vurdering av nærmere undersøkelser – kontrollutvalgets sak 92 av 25.10.2011

Kontrollutvalgets sekretariat, 27.01.2012

Reidar Enger  
sekretariatslederen